

VITA KAROLI QUARTI KAREL IV. VLASTNÍ ŽIVOTOPIS

Rozhodnutí napsat vlastní životopis (Vita Karoli) pramenilo nejen ze snahy propagovat a vysvětlit vlastní životní úsilí ve smyslu kronikářském, ale způsobem líčení mířilo také k tomu, podat nástupcům jakýsi ideál, jak se má schopný panovník připravit na své vladařské úkoly a spravovat svěřený panovnický úřad, aby byl pro nástupce vzorem hodným následování. V tomto díle se projevuje Karel IV. jako realisticky myslící politik, čímž se Vita Karoli liší od pozdějších panovnických autobiografií, snažících se pouze zdůraznit autorovi hrdinské činy a idealizovat svoji osobu pro budoucnost.

Značné zklamání nad výsledky kronikářských pokusů, dalo Karlovi IV. bezesporu rozhodující podnět k tomu, aby se sám chopil pera a vypsál události svého života a své názory i představy o úloze panovníka. Karel IV. toužil vytvořit a nastavit, tzv. „knížecí zrcadlo“. Z těchto indicií můžeme toto dílo označit ne jako klasický životopis, ale objevujeme zde spíše tzv. „knížecí zrcadlo“.

Vita Karoli je rozdělena na dvacet nestejných kapitol, členěných celkem zřetelně na dvě části. Tyto kapitoly nevytváří souvislý, na sebe navazující popis života Karla IV., ale nacházíme zde výseky z jednotlivých etap Karlova života. Z těchto dvaceti kapitol prvních čtrnáct, je uvedeno předmluvou, po níž následuje vyličení Karlova mládí a politického působení až do roku 1340, autorem této části Vita Karoli, která je napsána v „ich“ – formě, je sám Karel IV. Zbývajících šest kapitol popisuje události z let 1341–1346, vzhledem k faktu, že je těchto šest kapitol psáno v „er“ – formě, je velmi pravděpodobné, že není autorem Karel IV., ale někdo jiný.

Toto dílo je dochováno latinsky, staročesky a středohornoněmecky. Po dlouholetých diskuzích se podařilo určit, že rukopisy dochované v latině jsou starší než staročeské.

První vydání latinského textu Karlova Vlastního životopisu vyšlo díky Reineru Reinecciovi v Helmstedtu v roce 1584 v jeho díle *Chronicon Hierosolymitanum*, 2. díl, str. 14-39. Českému publiku zprostředkoval Karlův životopis Josef Emler, který jej vydal v ediční řadě FRB III., editor připojil k latinskému textu staročeský překlad, za nímž otiskl poprvé překlad středohornoněmecký.

Literatura a prameny:

Vita Karoli Quarti. Eds. J. Pavel – B. Ryba. Praha 1978.

Fontes rerum Bohemicarum. III. Ed. J. Emler. Praha 1878 – 1882.

Vita Karoli Quarti (Vlastní životopis) (FRB III.):

<http://147.231.53.91/src/index.php?s=v&cat=11&bookid=142&page=359>